

*Powiatowy Urząd Pracy
w Poznaniu*

*Rynek pracy
w Poznaniu i Powiecie Poznańskim
w 2003 roku*

Poznań, luty 2004 rok

Sytuacja na rynku pracy w 2003 roku na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu

Rok 2003 był szczególnym w zakresie ilości jak i różnorodności programów realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu, co było możliwe między innymi dzięki znacznie większym środkom Funduszu Pracy niż w latach poprzednich.

Choć nadal utrzymywała się wysoka liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych to jednak przyrost w stosunku do grudnia 2002 roku, w którym zarejestrowanych było ogółem 32.990 osób nie był już tak gwałtowny jak w latach poprzednich i na koniec grudnia 2003 roku wzrastając o 1,01 % liczba bezrobotnych wyniosła łącznie w Poznaniu i Powiecie Poznańskim 33.323 osoby.

Należy przy tym zaznaczyć, że w okresie 2003 roku występowały miesiące, w których w stosunku do poprzednich malała liczba zarejestrowanych osób.

Taka sytuacja nastąpiła w miesiącu kwietniu (spadek o 466 osób), w maju (spadek o 716 osób), w sierpniu (spadek o 302 osoby) oraz w grudniu (spadek o 351 osób).

Systematycznie zmniejszała się jednak ilość bezrobotnych uprawnionych do pobierania zasiłków. W dalszym ciągu utrzymywał się podobnie jak w całym kraju wysoki wskaźnik bezrobotnej młodzieży w tym absolwentów szkół wyższych.

W niniejszym opracowaniu przedstawiamy dane statystyczne charakteryzujące lokalny rynek pracy oraz informujemy o działaniach podejmowanych przez tutejszy Urząd Pracy na rzecz łagodzenia negatywnych skutków bezrobocia.

Stopa bezrobocia w 2003 roku w Województwie Wielkopolskim

Tabela nr 1

Powiaty	XII 2002 r.	XII 2003 r.	Wzrost/spadek w punktach procentowych
1. Chodzieski	23,3	23,2	- 0,1
2. Czarnk.-Trzcianecki	24,7	24,3	- 0,4
3. Gnieźnieński	23,4	23,0	- 0,4
4. Gostyński	19,6	18,9	0,7
5. Grodziski	12,0	12,1	0,1
6. Jarociński	23,4	23,8	0,4
7. Kaliski z tego: powiat ziemski m. Kalisz	14,2 16,0	14,3 16,2	0,1 0,2
8. Kępiński	11,9	11,7	- 0,2
9. Kolski	22,5	21,7	- 0,8
10. Koniński z tego: powiat ziemski m. Konin	22,4 18,3	22,3 18,7	- 0,1 - 0,4
11. Kościański	16,1	15,9	- 0,2
12. Krotoszyński	20,4	20,2	- 0,2
13. Leszczyński z tego: powiat ziemski m. Leszno	14,2 14,6	14,3 14,5	0,1 - 0,1
14. Międzychodzki	20,1	20,7	0,6
15. Nowotomyski	15,2	14,0	- 1,2
16. Obornicki	21,7	21,9	0,2
17. Ostrowski	20,6	20,0	- 0,6
18. Ostrzeszowski	14,3	13,4	- 0,9
19. Piłski	18,3	18,9	0,6
20. Pleszewski	22,5	21,1	- 1,4
21. Poznański z tego: powiat ziemski m. Poznań	10,5 7,1	10,3 7,1	- 0,2 0
22. Rawicki	13,3	12,9	- 0,4
23. Słupecki	22,5	22,4	- 0,1
24. Szamotulski	14,9	15,4	0,5
25. Średzki	18,6	20,8	2,2
26. Śremski	15,2	16,0	0,8
27. Turecki	18,6	18,6	0
28. Wągrowiecki	26,0	25,6	- 0,4
29. Wolsztyński	13,9	13,4	- 0,5
30. Wrzesiński	20,7	21,5	0,8
31. Złotowski	28,2	26,3	- 1,9
Województwo	16,1	16,0	- 0,1
Kraj	18,1	18,0	- 0,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Biuletynu Informacyjnego WUP – Poznań

I. RYNEK PRACY

1. Zwolnienia grupowe

W 2003 roku liczba zakładów przeprowadzających zwolnienia pracowników obniżyła się (spadek o 69), przy czym w Poznaniu ich liczba zmniejszyła się o 58, natomiast w Powiecie Poznańskim o 11 zakładów.

Zmniejszyła się również w stosunku do 2002 roku liczba pracowników przewidzianych do zwolnienia (o 17,8 %).

Zwolnienia grupowe w latach 2002-2003 w Poznaniu i Powiecie Poznańskim

Tabela nr 2

	2002 rok			2003 rok			Różnica 5 : 2
	Ogółem	Poznań	Powiat Poznański	Ogółem	Poznań	Powiat Poznański	
1	2	3	4	5	6	7	8
Liczba zakładów zgłaszających do PUP zamiar dokonania zwolnień z przyczyn ekonomicznych	153	123	30	84	65	19	- 69 (45,1 %)
Liczba pracowników przewidzianych do zwolnienia	3751	2956	795	3084	2353	731	- 667 (17,8 %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPIPS 01

Największe w 2003 roku w Powiecie Poznańskim zwolnienia przeprowadziły m.in.:

- * Zespół Klinik Specjalistycznych Szpital w Puszczykowie,
- * Wojskowa Agencja Mieszkaniowa Biedrusko,
- * Jednostka Wojskowa Babki.

Natomiast w Poznaniu największych zwolnień grupowych dokonały:

- * H. CEGIELSKI Fabryka Silników Agregatowych i Trakcyjnych,
- * SŁOWIAŃSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA,
- * NESTLE POLSKA Oddział w Poznaniu,
- * POZNAŃSKA ENERGETYKA CIEPLNA,
- * MPM,
- * WYBOROWA S.A.,
- * HOLCO,
- * KONKRET SP. z o.o.

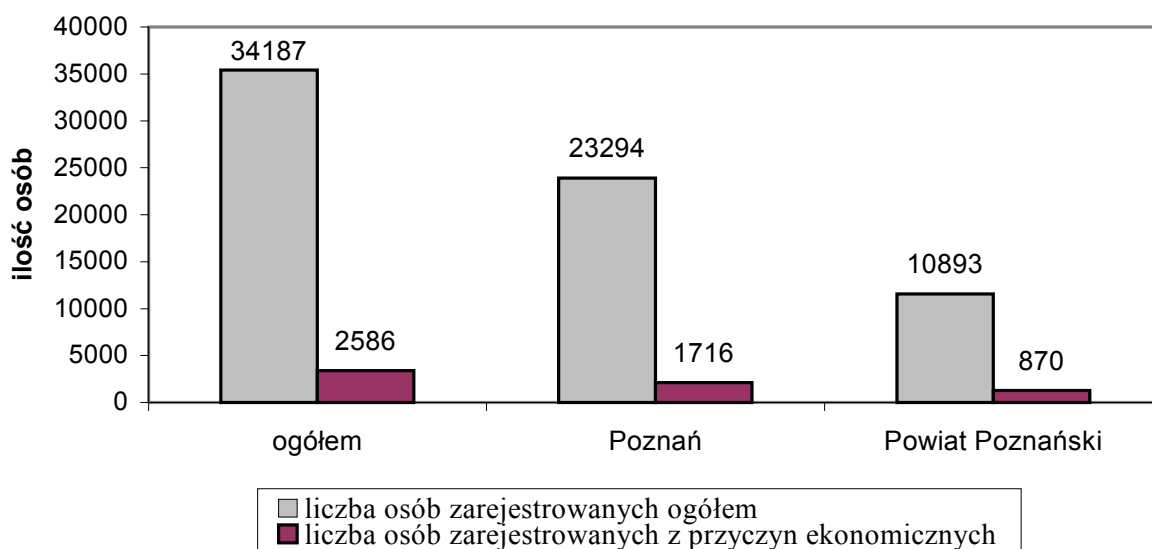
Urząd monitorując rynek pracy podejmował współpracę z zakładami w celu łagodzenia skutków przeprowadzanych zwolnień.

- 4 -

W okresie 2003 roku zorganizowano w 6 zakładach bezpośrednie spotkania z pracownikami, na których przedstawiono informacje dot. aktualnych potrzeb rynku pracy w zakresie posiadanych ofert pracy, harmonogramu prowadzonych dla bezrobotnych szkoleń oraz sposobu przygotowania dokumentów aplikacyjnych dla nowego pracodawcy. Spotkania informacyjne odbyły się w następujących zakładach: Wojewódzkim Sztabie Wojskowym, Spółdzielni Mieszkaniowej „Słowiańska”, Nestle Polska, Szpitalu w Puszczykowie, PEC – Poznań oraz Miejskim Przedsiębiorstwie Gospodarki Mieszkaniowej.

W okresie 2003 roku w Urzędzie zarejestrowano ogółem 34.187 bezrobotnych, w tym 2.586 po utracie pracy w wyniku zwolnień grupowych (7,6 %). W stosunku do roku 2002, gdy zarejestrowano w ciągu całego okresu ogółem 35.412 osób, liczba rejestrujących się w Urzędzie osób w 2003 roku spadła o 3,5 % (mniej o 1.225 osób).

Wykres 1 – Osoby zarejestrowane w 2003 roku jako bezrobotne ogółem, w tym z przyczyn ekonomicznych zakładów

Źródło: opracowanie własne na podstawie MPIPS-01

2. Liczba i struktura bezrobotnych w Poznaniu i Powiecie Poznańskim

W porównaniu ze stanem na koniec 2002 roku, liczba bezrobotnych w grudniu 2003 roku nieznacznie wzrosła (z 32.990 osób w 2002 roku do 33.323 osób w

2003 roku), co nie spowodowało zmiany stopy bezrobocia w Poznaniu, natomiast w powiecie poznańskim stopa bezrobocia spadła o 0,2 punktu procentowego.

- 5 -

Jak wynika z tabeli **nr 1** (str. **2**) stopa bezrobocia w obu powiatach nadal należy do najniższych w województwie wielkopolskim.

Pomimo niewielkich zmian w liczbie zarejestrowanych w roku 2003 osób bezrobotnych, nastąpiły dość istotne zmiany w ich strukturze m.in. pod względem płci, posiadanego wykształcenia, wieku i prawa do zasiłku.

W 2003 roku kobiety nadal stanowiły większość w stosunku do zarejestrowanych mężczyzn. W grudniu 2003 roku ich liczba stanowiła 53,06 % ogółu zarejestrowanych.

Ta niekorzystna dla kobiet tendencja utrzymuje się od wielu lat.

W 2003 roku ponownie obniżyła się liczba osób uprawnionych do zasiłku dla bezrobotnych. W grudniu 2003 roku prawo do zasiłku posiadało ogółem tylko 14,54 % zarejestrowanych, co stanowi spadek o 3,35 punktu procentowego w porównaniu do stanu z grudnia 2002 roku.

W 2003 roku można zaobserwować nieznaczny spadek liczby osób młodych (w wieku 18-34 lat). Wśród ogólnej liczby bezrobotnych, osoby w wieku 18-34 lat stanowiły na koniec 2003 roku 50,94 %.

Tendencja spadkowa zauważalna jest zarówno w Poznaniu, gdzie liczba osób młodych w grudniu 2003 roku spadło o 4 punkty procentowe w porównaniu z końcem 2002 roku jak i w powiecie poznańskim gdzie nastąpił spadek o 2,71 punktu procentowego.

Struktura bezrobotnych pod względem wykształcenia w porównaniu do końca 2002 roku nie uległa zasadniczym zmianom. Niewiele wzrosła liczba osób z wykształceniem wyższym – o 0,36 punktu procentowego, z wykształceniem ogólnokształcącym o 0,12 punktu procentowego oraz wśród osób z wykształceniem podstawowym (gimnazjalnym) o 1,79 punktu procentowego.

Niewielki spadek odnotowano w grupie osób bezrobotnych posiadających wykształcenie policealne i średnie zawodowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio o 1,6 oraz o 0,67 punktu procentowego). Rok 2003 jest kolejnym, w którym nastąpił wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych (tzn. zarejestrowanych jako bezrobotne powyżej 12 miesięcy).

**Struktura bezrobocia w latach 2002-2003
w Poznaniu i Powiecie Poznańskim**

Tabela nr 3

		MIASTO POZNAŃ		POWIAT POZNAŃSKI		OGÓŁEM	
		31.12.2002	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2003
1	Liczba bezrobotnych	21725	21890	11265	11433	32990	33323
	w tym % osób posiadających prawo do zasiłku	16,32	14,02	18,57	15,52	17,9	14,54
2	Stopa bezrobocia	7,1	7,1	10,5	10,3	-	-
3	Struktura według płci w %						
	Kobiety	50,91	52,94	51,10	53,30	50,98	53,06
	Mężczyźni	49,09	47,06	48,90	46,70	49,02	46,94
4	Struktura według wieku w %						
	15-17	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00
	18-24	26,14	21,52	32,30	28,89	28,24	24,05
	25-34	27,66	28,28	23,51	24,21	26,25	26,89
	35-44	21,16	21,02	22,46	22,07	21,51	21,38
	45-54	22,21	25,15	19,85	22,07	21,40	24,09
	55-59	2,44	3,53	1,68	2,48	2,18	3,17
	60-64	0,39	0,50	0,19	0,27	0,32	0,42
5	Struktura według wykształcenia w %						
	Wyższe	9,87	10,11	3,68	4,27	7,75	8,11
	Polic. i śr. zawodowe	18,48	16,83	17,66	16,20	18,21	16,61
	Śr. ogólnokształcące	8,55	8,61	5,18	5,42	7,40	7,52
	Zasadnicze zawodowe	26,70	26,03	36,68	36,09	30,15	29,48
	Podstawowe	36,4	38,42	36,8	38,02	36,49	38,28
6	Osoby długotrwale bezrobotne (% ogółem)						
	Liczba	7576	9613	4043	5172	11619	14785
	% całości	34,87	43,92	35,89	45,24	35,11	44,37
7	Struktura długotrwale bezrobotnych według wykształcenia w %						
	Wyższe	6,52	5,22	1,34	1,47	4,06	3,91
	Polic. i śr. zawodowe	15,03	14,78	12,61	13,44	14,20	14,31
	Śr. ogólnokształcące	6,68	7,67	3,76	4,41	5,66	6,53
	Zasadnicze zawodowe	26,68	25,64	36,31	35,36	30,03	29,04
	Podstawowe	46,09	46,69	45,98	45,32	46,05	46,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 01

Na koniec 2003 roku w rejestrach Urzędu pozostawało 14.785 osób długotrwale bezrobotnych, co stanowiło 44,37 % ogółu (wzrost o 9,15 punktu procentowego).

W Poznaniu osoby te stanowiły 43,92 % (wzrost o 9,05 punktu procentowego), natomiast w powiecie poznańskim stanowiły 45,24 % (wzrost o 9,35 punktu procentowego).

Analizując grupę osób długotrwale bezrobotnych można zauważyć, że największą liczbę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym (46,21 %) oraz zasadniczym zawodowym (29,04 %). Podobnie, jak w roku poprzednim w 2003 roku wśród długotrwale bezrobotnych najmniej było osób z wykształceniem wyższym (3,91 %) oraz ze średnim ogólnokształcącym (6,53 %).

3. Bezrobocie absolwentów szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych

Struktura bezrobotnych absolwentów Poznania i Powiatu Poznańskiego w latach 2002-2003

Tabela nr 4

ABSOLWENCI		MIASTO POZNAŃ		POWIAT POZNAŃSKI		OGÓŁEM	
		31.12.2002	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2003
1	Liczba bezrobotnych	21725	21890	11265	11433	32990	33323
2	Liczba absolwentów	1446	1173	846	703	2292	1876
3	% do ogółu bezrobotnych	6,66	5,36	7,51	6,15	6,95	5,63
4	Struktura według wykształcenia w %						
5	Wyższe	42,60	47,31	13,95	21,19	32,03	37,53
6	Polic. i śr. zawodowe	24,41	16,97	39,83	21,76	30,10	18,76
7	Śr. ogólnokształcące	11,83	13,64	8,87	13,09	10,73	13,43
8	Zasadnicze zawodowe	18,29	15,26	34,75	38,41	24,35	23,94
9	Pozostałe	2,90	6,82	2,60	5,55	2,79	6,34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPIPS 01

W roku 2003 po raz kolejny odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów. Na koniec grudnia 2002 roku liczba absolwentów wynosiła 2.292, co stanowiło 6,95 % ogółu bezrobotnych, natomiast na koniec 2003 roku liczba ta wyniosła 1.876 absolwentów, co stanowiło 5,63 % (spadek o 1,32 punktu procentowego).

W strukturze wykształcenie bezrobotnych absolwentów zaobserwować można dalszy wzrost wśród absolwentów szkół wyższych (w 2001 roku – 26,61 %; w 2002 roku – 32,03 %; w 2003 roku – 37,53 % ogółu).

Natomiast w 2003 roku nastąpił spadek liczby bezrobotnych absolwentów z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – z 30,10 % w 2002 roku do 18,76 % w 2003 roku (spadek o 11,34 punktu procentowego).

Spadek liczby absolwentów jest pozytywnym symptomem zmian na lokalnym rynku pracy, które wynikają z większej aktywności ludzi młodych w poszukiwaniu pracy oraz realizacji programu „**Pierwsza praca**” w szerokim zakresie.

4. Bezrobocie osób niepełnosprawnych

W 2003 roku nastąpił niewielki wzrost liczby osób niepełnosprawnych, zarówno w grupie bezrobotnych, jak i poszukujących pracy. Bezrobotni w obu powiatach stanowili 59,8 % ogółu osób niepełnosprawnych (1511 osób) tabela nr 5.

Analizując grupę poszukujących pracy w odniesieniu do ogólnej liczby niepełnosprawnych można zauważyć dalszy spadek odsetka osób zarejestrowanych – z 41,8 % w końcu 2002 roku do 40,2 % w grudniu 2003 roku (spadek o 1,6 punktu procentowego).

Podobnie jak w latach poprzednich także na koniec 2003 roku wśród zarejestrowanych osób niepełnosprawnych dominowały osoby z wykształceniem podstawowym oraz zasadniczym zawodowym, jednakże należy zauważyć niewielki wzrost liczby osób z wykształceniem wyższym – 5,4 % (wzrost o 1 punkt procentowy).

Pod względem stopnia niepełnosprawności nadal największą grupę stanowią osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności – 83,4 % (wzrost o 1,4 punktu procentowego w porównaniu do grudnia 2002 roku), natomiast spadła liczba osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności – z 3,6 % w grudniu 2002 roku do 2,4 % na końcu 2003 roku. Podobnie jak w latach ubiegłych największą przeszkodę w znalezieniu pracy dla osób niepełnosprawnych stanowiły niewielkie kwalifikacje zawodowe lub ich brak oraz ograniczenie zdrowotne.

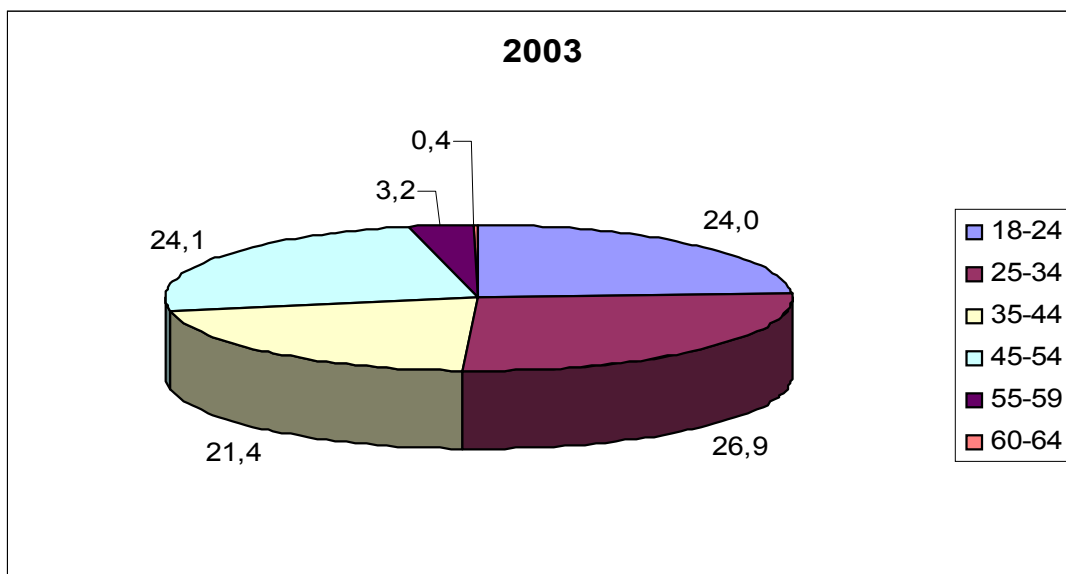
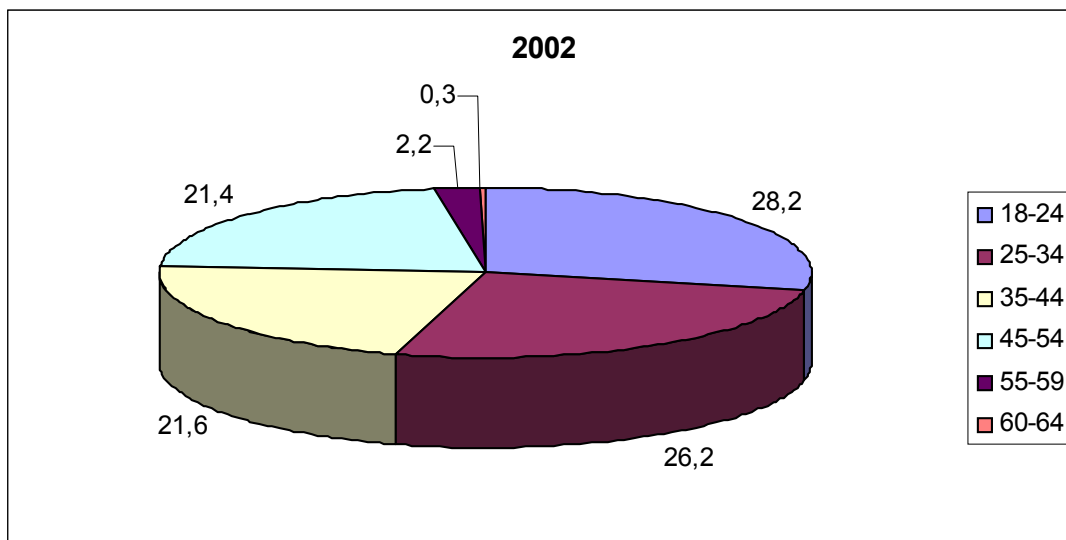
Struktura zarejestrowanych osób niepełnosprawnych w latach 2002-2003

Tabela nr 5

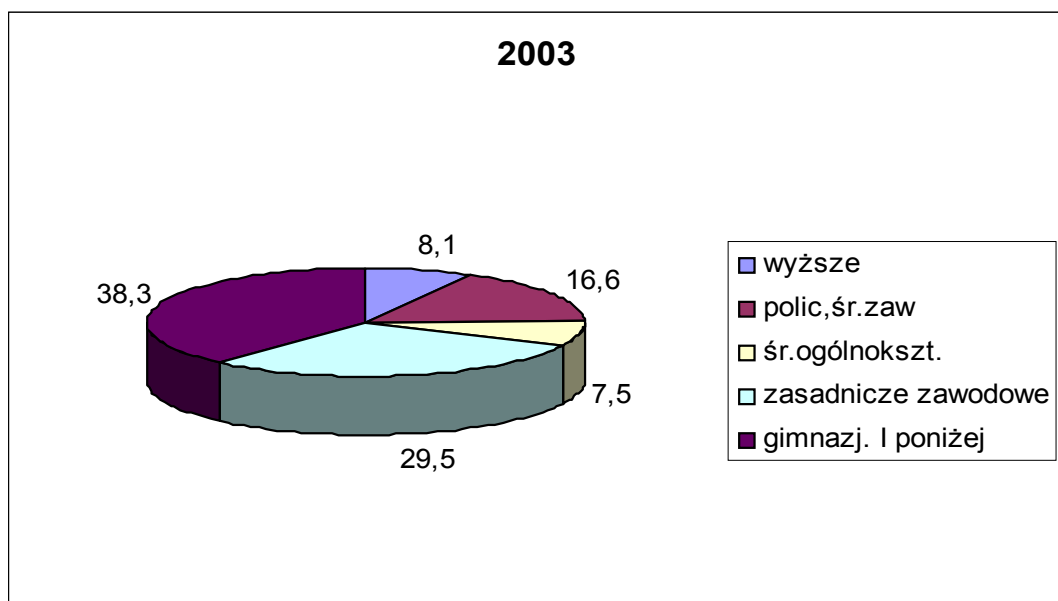
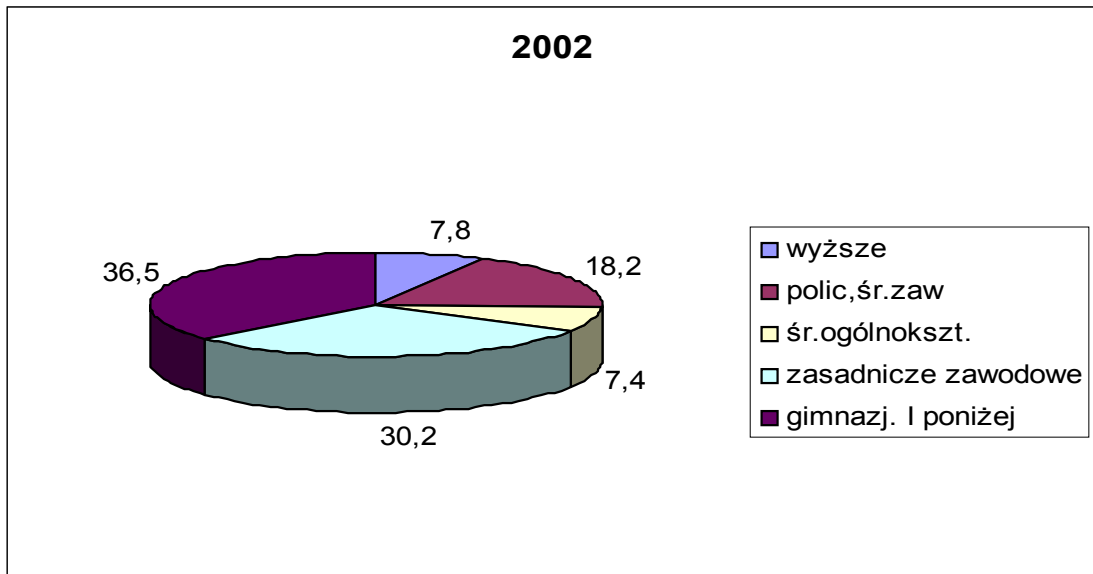
MIASTO POZNAŃ												POWIAT POZNAŃSKI												OGÓŁEM													
31.12.2002						31.12.2003						31.12.2002						31.12.2003						31.12.2002						31.12.2003							
	Ogółem		Bezrobotni niepełni sprawni		Poszukujący pracy niepełni sprawni		Ogółem	Bezrobotni niepełni sprawni		Poszukujący pracy niepełni sprawni		Ogółem	Bezrobotni niepełni sprawni		Poszukujący pracy niepełni sprawni		Ogółem	Bezrobotni niepełni sprawni		Poszukujący pracy niepełni sprawni		Ogółem	Bezrobotni niepełni sprawni		Poszukujący pracy niepełni sprawni		Ogółem	Bezrobotni niepełni sprawni		Poszukujący pracy niepełni sprawni							
		%		%		%			%		%			%		%			%		%			%		%			%		%		%		%		
1.Ogółem	1132	100	643	56,8	489	43,2	1197	100	698	58,3	499	41,7	273	100	175	64,1	98	35,9	314	100	206	65,6	108	34,4	1406	100	818	58,2	587	41,8	1511	100	904	59,8	607	40,2	
2. Struktura wg stopnia niepełnosprawności																																					
znaczny	37	3,3	2	0,3	35	7,2	27	2,3	2	0,3	25	5,0	13	4,8	1	0,6	12	12,2	9	29	0	0	9	8,3	50	3,6	3	0,4	47	8,0	36	2,4	2	0,2	34	5,6	
umiarkowane	160	14,1	46	7,2	114	23,3	172	14,4	39	5,6	133	26,7	42	15,4	21	12	21	21,4	42	13,8	20	9,8	22	20,4	202	14,4	67	8,2	135	23,0	214	14,2	59	6,5	155	25,5	
lekki	935	82,6	595	92,5	340	69,5	998	83,3	657	94,1	341	68,3	218	79,8	153	87,4	65	66,4	263	83,3	186	90,2	77	71,3	1153	82,0	748	91,4	405	69,0	1261	83,4	843	93,3	418	68,9	
3. Struktura wg wykształcenia																																					
wyższe	55	4,9	22	3,4	33	6,7	70	5,8	29	4,2	41	8,2	7	2,6	2	1,1	5,1	5,1	12	3,8	3	1,5	9	8,3	62	4,4	24	3,0	38	6,5	82	5,4	32	3,5	50	8,2	
Policealne i średnie zawodowe	168	14,8	81	12,6	87	17,8	194	16,2	83	11,9	111	22,2	45	16,5	25	14,3	20,4	20,4	38	12,1	19	9,2	19	17,6	213	15,2	106	13,0	107	18,2	232	15,4	102	11,3	130	21,4	
średnie ogólnokształcące	106	9,4	47	7,3	59	12,1	108	9,0	51	7,3	57	11,4	15	5,5	9	5,1	6,1	6,1	12	3,8	6	2,9	6	5,5	121	8,6	56	6,8	65	11,1	120	7,9	57	6,3	63	10,4	
zasadnicze zawodowe	267	23,6	159	24,7	108	22,1	295	24,6	197	28,2	98	19,6	90	32,9	63	36	27,6	27,6	124	39,5	99	48,1	25	23,1	357	25,4	222	27,1	135	23,0	419	27,7	296	32,7	123	20,3	
Podstawowe i niepełne podstawowe	536	47,3	334	52,0	202	41,3	530	44,4	338	48,4	192	38,6	116	45,5	76	43,5	40,8	40,8	128	40,8	79	38,3	49	45,5	652	46,4	410	50,1	242	41,2	658	43,6	417	46,2	241	39,7	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS 01

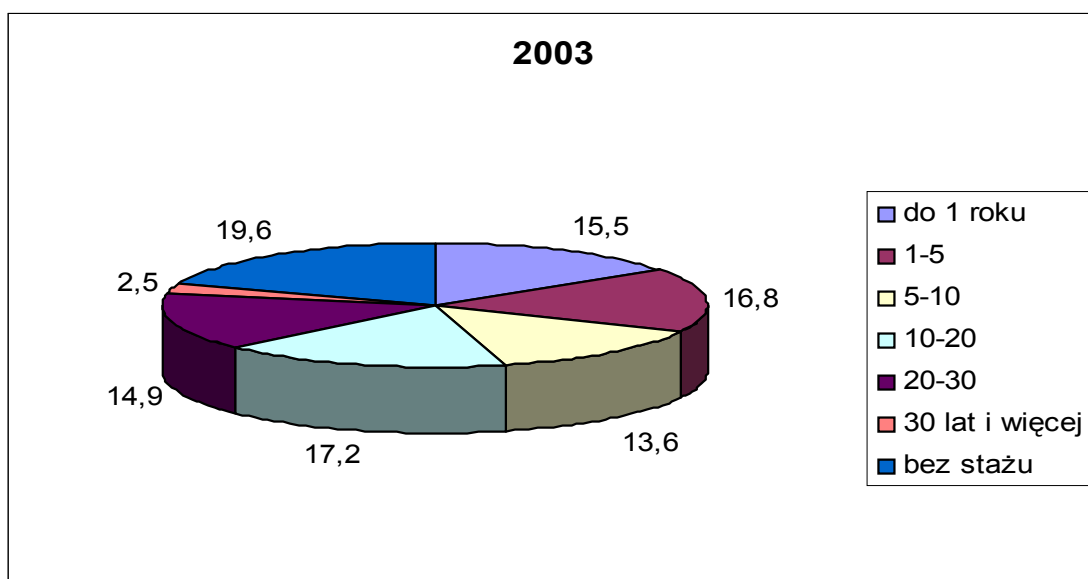
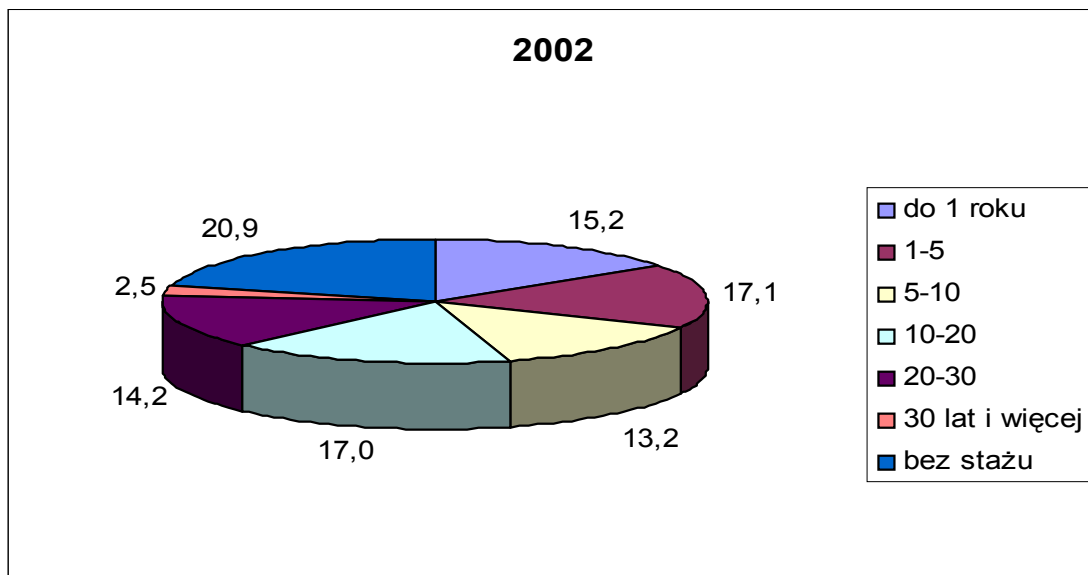
Procentowe porównanie wieku osób bezrobotnych w odniesieniu do ogólnej liczby zarejestrowanych w latach 2002-2003 według stanu na ostatni dzień roku

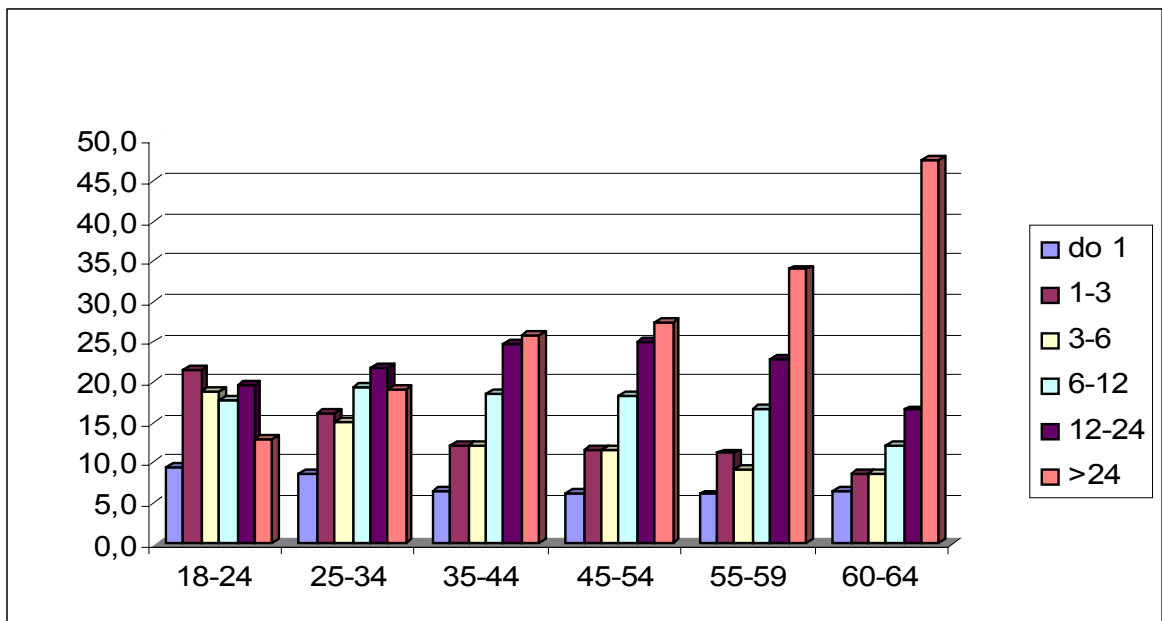
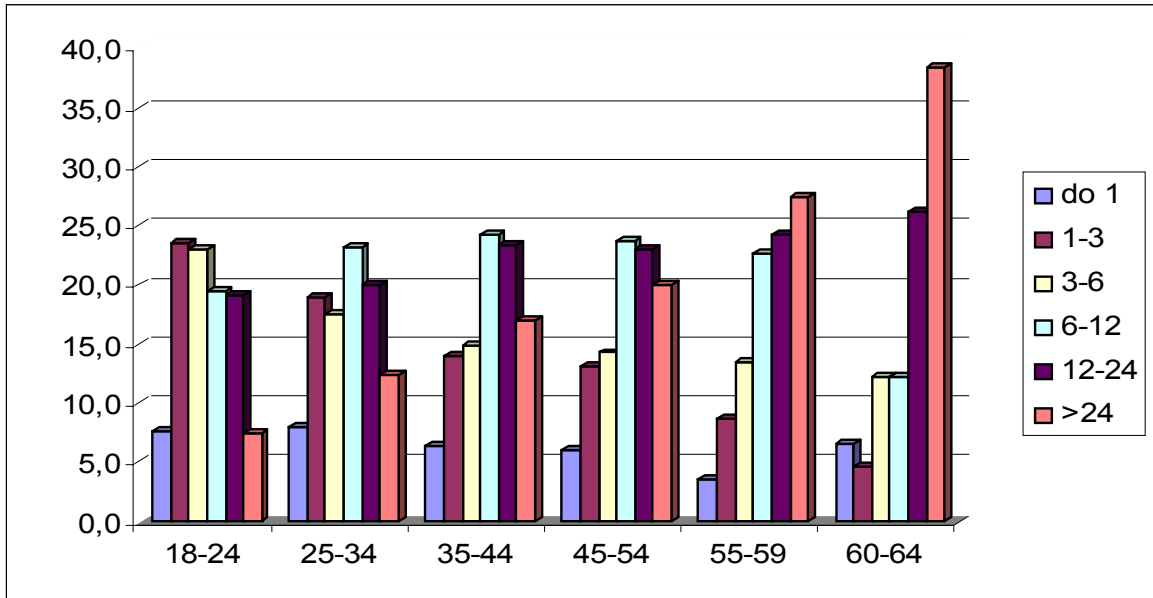
Procentowe porównanie wykształcenia osób bezrobotnych w odniesieniu do ogólnej liczby zarejestrowanych w latach 2002-2003 według stanu na ostatni dzień roku

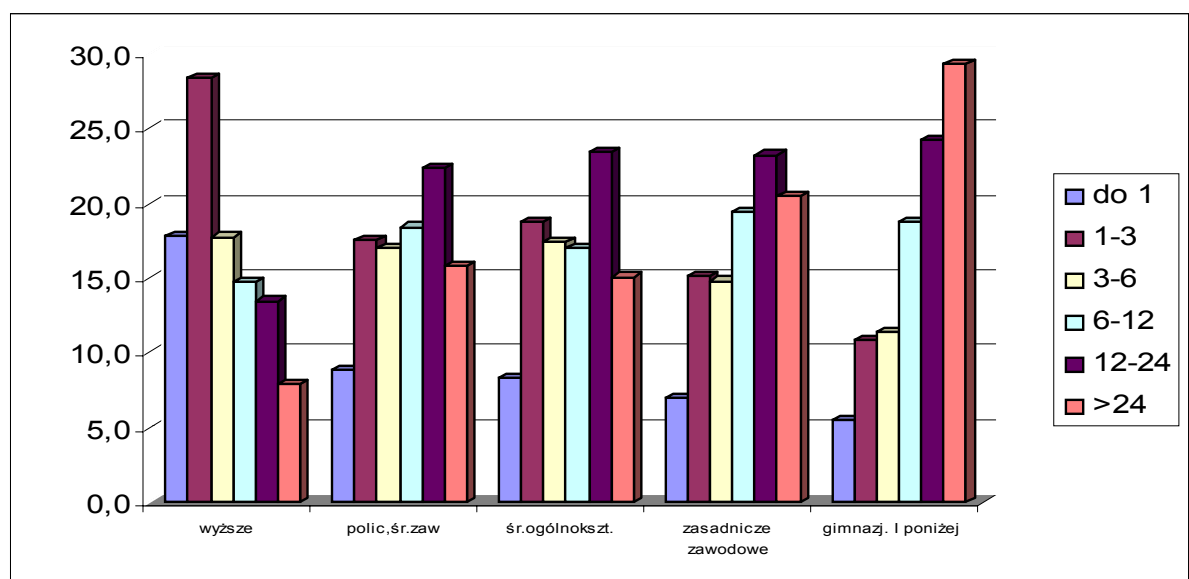
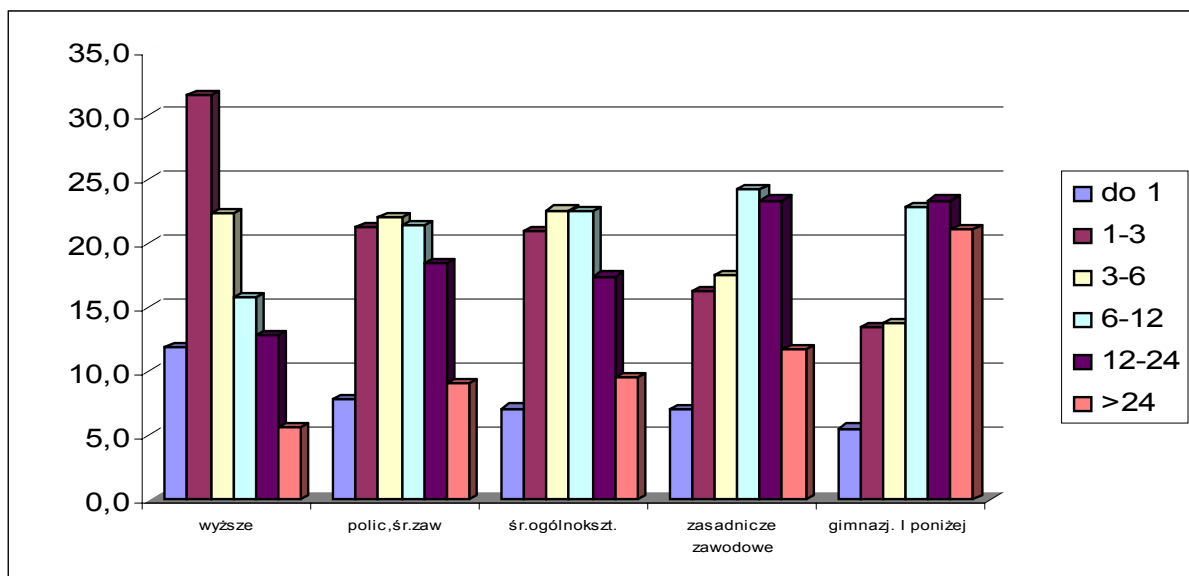
Procentowe porównanie stażu pracy osób bezrobotnych w odniesieniu do ogólnej liczby zarejestrowanych w latach 2002-2003 według stanu na ostatni dzień roku

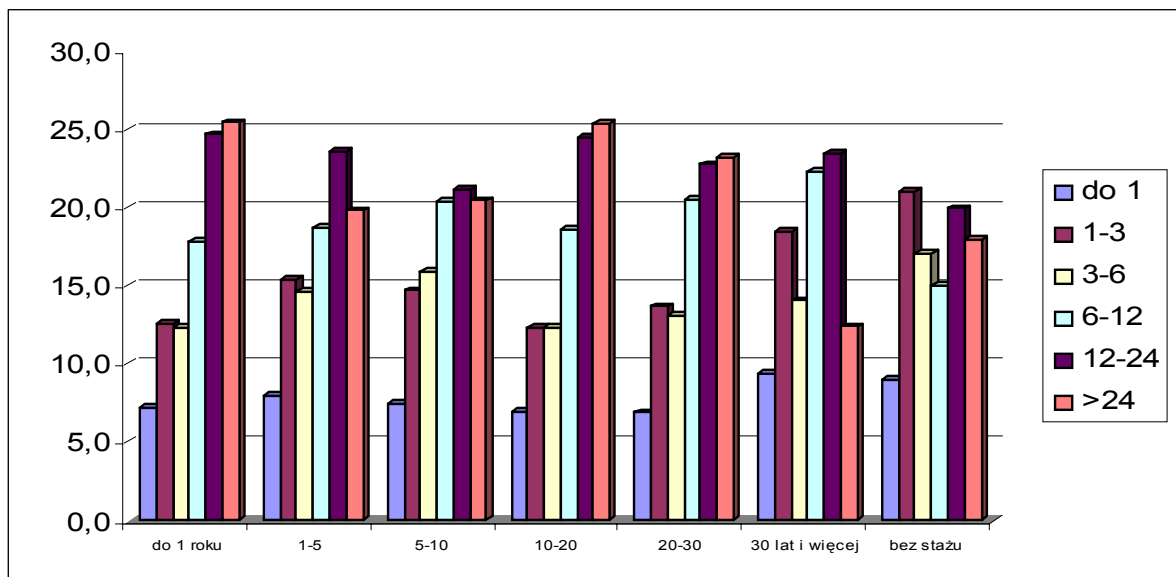
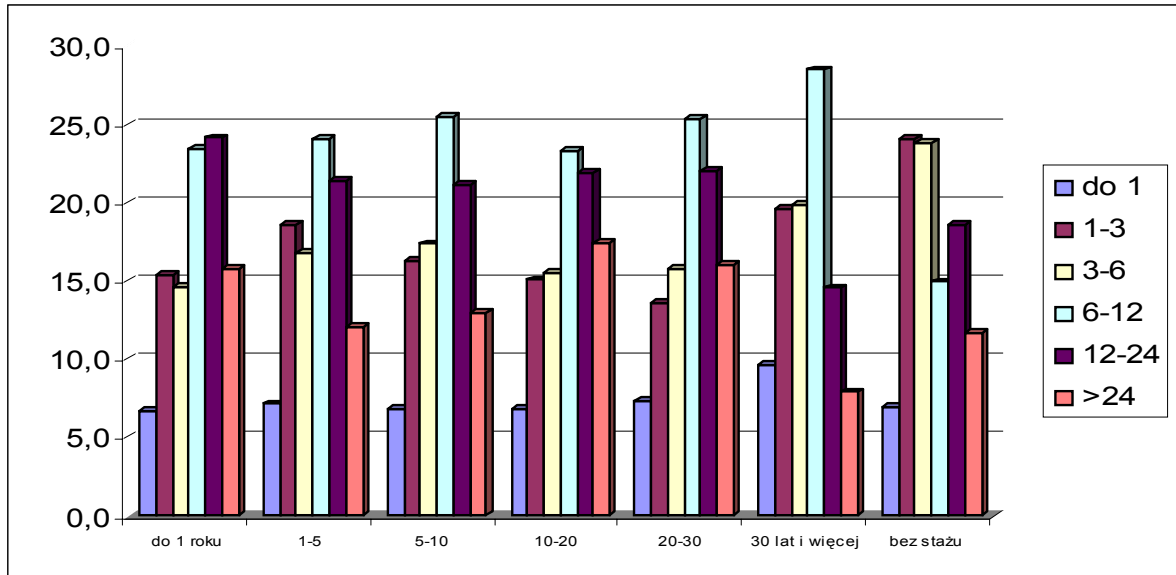
Procentowe porównanie czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach) osób bezrobotnych w odniesieniu do wieku bezrobotnych w latach 2002-2003 według stanu na ostatni dzień roku

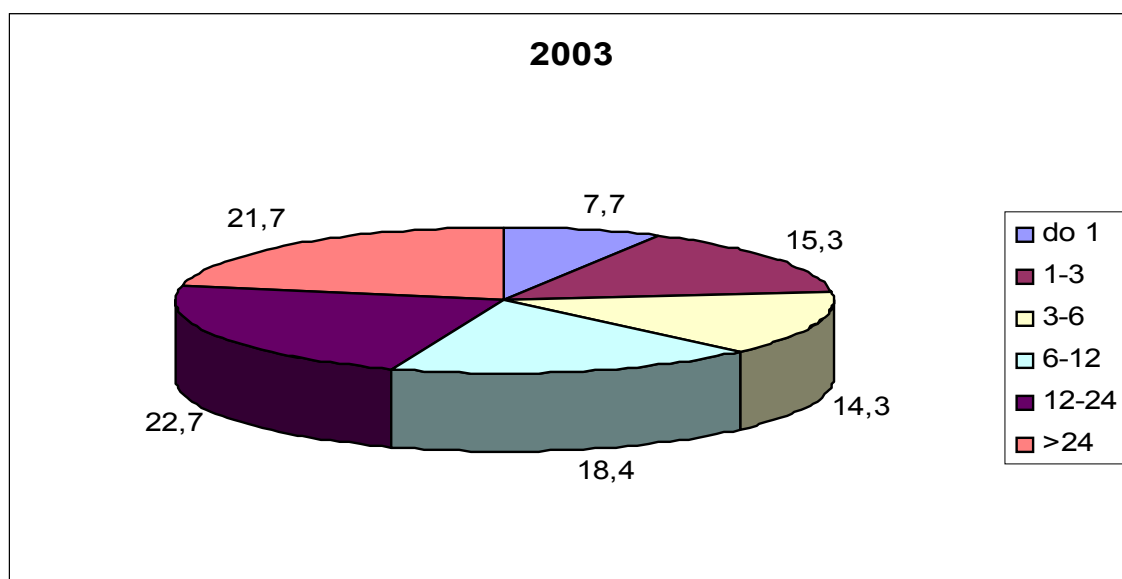
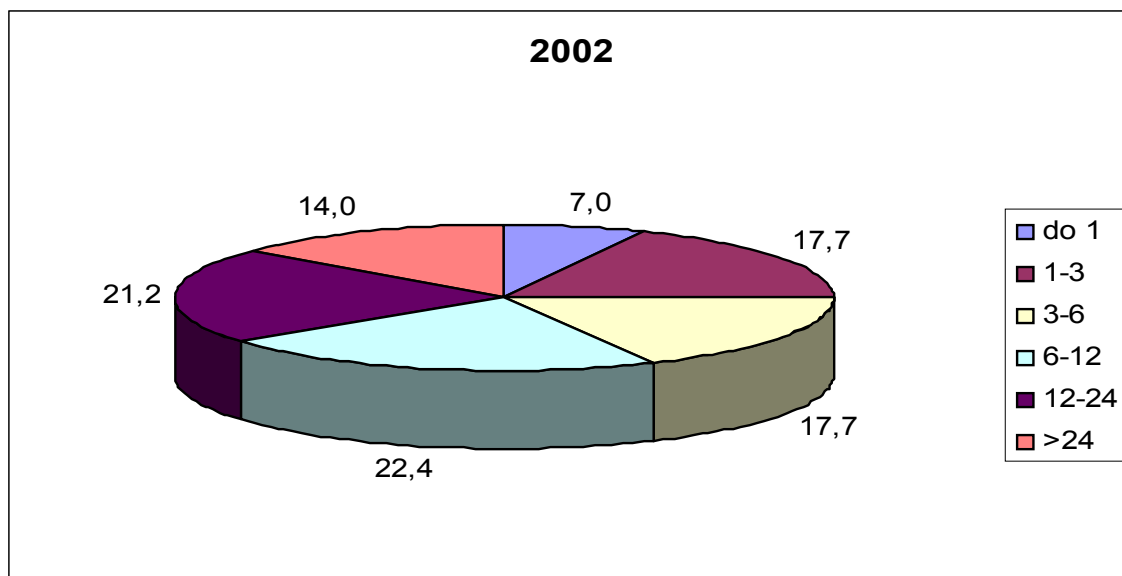
Procentowe porównanie czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach) osób bezrobotnych w odniesieniu wykształcenia bezrobotnych w latach 2002-2003 według stanu na ostatni dzień roku

Procentowe porównanie czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach) osób bezrobotnych w odniesieniu do stażu pracy bezrobotnych w latach 2002-2003 według stanu na ostatni dzień roku

Procentowe porównanie czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach) osób bezrobotnych w odniesieniu do ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2002-2003 według stanu na ostatni dzień roku

5. Pośrednictwo pracy

W porównaniu do 2002 roku mimo iż liczba ofert pracy będących w dyspozycji Urzędu w 2003 roku wzrosła do poziomu ogółem 7.401 ofert (o 54 %) – to popyt na pracę nadal znacznie przewyższał podaż ofert pracy.

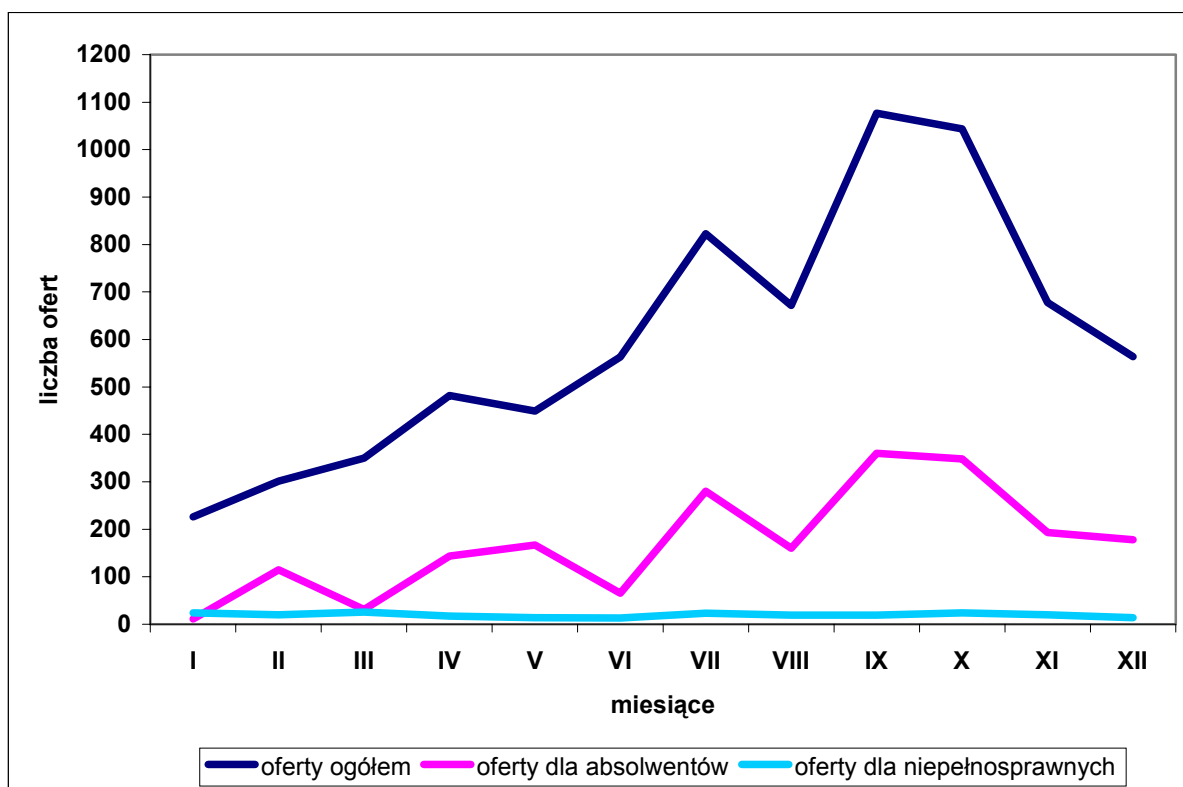
Liczba ofert pracy w latach 2002 – 2003 (powiat grodzki i ziemski łącznie)

Tabela nr 6

	2002 rok	% do ogółu w 2002 r.	2003 rok	% do ogółu w 2003 r.	% wzrostu
Liczba ofert Ogółem	4803		7401		54 %
w tym: dla absolwentów	876	18,24	2042	28,25	10,01
dla osób niepełnosprawnych	308	6,41	233	3,22	- 3,19

Źródło: Opracowanie własne

Wykres nr 2 – Liczba ofert pracy w 2003 roku, w tym dla absolwentów i osób niepełnosprawnych (powiat grodzki i ziemski łącznie)

W 2003 roku największy wzrost odnotowano w miesiącu wrześniu i październiku. Wzrost ofert pracy nastąpił głównie dla absolwentów – na co szczególny wpływ miały działania Urzędu w ramach Programu „**Pierwsza Praca**”.

Natomiast w 2003 roku zmniejszyła się liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych. Na rynku pracy osób niepełnosprawnych oferty pracy dotyczyły głównie (85 %) miejsc pracy utworzonych ze środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Mimo wzrostu ilości ofert pracy osoby bezrobotne często nie mogły skorzystać ze wszystkich ofert pracy. W wielu przypadkach potrzeby kadrowe pracodawców nie odpowiadały ich kwalifikacjom i doświadczeniu zawodowemu. Pracodawcy stawiali wysokie wymagania zawodowe i oczekiwali dodatkowych umiejętności w zakresie obsługi komputera (podstawowe programy graficzne, kosztorysowanie), znajomości języków obcych, obsługi urządzeń sklepowych, umiejętności układania bukietów, agenta ochrony mienia, wiedzy w zakresie procedur związanych z zamówieniami publicznymi, zagadnień związanych z problematyką unijną, podwyższania kategorii prawa jazdy i posiadania świadectwa kwalifikacji uprawnień do kierowania wózkami widłowymi i akumulatorowymi, znajomości zagadnień księgowo-ekonomicznych i płacowo-kadrowych, posiadania uprawnień budowlanych. Pracodawcy przy wyborze kandydata brali pod uwagę jego dyspozycyjność, zaangażowanie w pracy.

W 2003 roku pracodawcy najczęściej poszukiwali:

- wśród osób z wyższym wykształceniem:
 - pracowników administracji, przedstawicieli handlowych, inżynierów budownictwa (z uprawnieniami), inżynierów mechaników, ekonomistów, specjalistów ds. marketingu i handlu, księgowych, prawników,
- wśród osób ze średnim wykształceniem zawodowym:
 - techników handlowców, sprzedawców (ze średnim wykształceniem), techników mechaników, elektryków, magazynierów, pracowników elektryków z uprawnieniami,
- wśród osób z zawodowym wykształceniem:
 - sprzedawców, kierowców C+E, murarzy, krawców, pracowników ochrony, kucharzy, ślusarzy, sprzączy, tokarzy, frezerów, monterów inst. wod.-kan. gaz. i c.o., monterów instalacji elektrycznych.

II. SPOSOBY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

1. Programy rynku pracy finansowane ze środków Funduszu Pracy

W przyznanym na 2003 rok przez Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej limicie środków Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu po raz pierwszy zostały uwzględnione środki finansowe na refundację wynagrodzeń młodocianych pracowników.

Suma wszystkich środków Funduszu Pracy na programy przeciwdziałania bezrobociu została określona na poziomie 17.669.300,00 zł, przy czym na refundację kosztów szkolenia młodocianych pracowników przyznano środki w wysokości 13.752.200,00 zł.

W pierwszym etapie ustalania wydatków na aktywizację zawodową bezrobotnych, planowano przeznaczyć kwotę 3.917.100,00 zł.

Jednak po dokonaniu wśród pracodawców rozpoznania potrzeb oraz w wyniku obliczeń Urzędu ustalono, że na refundację kosztów szkolenia młodocianych pracowników szacunkowe koszty do końca 2003 roku wyniosą ok. 6.000.000 zł.

Powstała oszczędność w wysokości 7.752.200 zł wobec uzasadnionych potrzeb wynikających z aktualnej sytuacji na poznańskim rynku pracy, zgodnie z akceptacją Powiatowej Rady Zatrudnienia, przeznaczono na pozostałe programy przeciwdziałania bezrobociu: aktywizację zawodową absolwentów w ramach Programu „**Pierwsza Praca**”, prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenie bezrobotnych oraz pożyczki na podjęcie przez bezrobotnych działalności gospodarczej i tworzenie przez pracodawców dodatkowych miejsc pracy.

W porównaniu do 2002 roku, w którym w dyspozycji Urzędu była kwota Funduszu Pracy w wysokości 2.450.400,00 zł, na 2003 rok kwota przyznanego limitu wzrosła aż o ok. 9.218.900,00 zł (ok. 476 %).

Z przyznanego na 2003 rok ogólnego limitu środków Funduszu Pracy 33,46 % przeznaczono na refundację kosztów nauki młodocianych pracowników.

Pozostałą część w wysokości 66,54 % przeznaczono na aktywne programy rynku pracy, w tym 45,13 % na promocję zatrudnienia absolwentów, 26,79 % na pożyczki dla bezrobotnych i pracodawców, 16,02 % na szkolenie bezrobotnych, 6,31 % na organizację robót publicznych oraz 5,75 % na prace interwencyjne.

Strukturę podziału środków Funduszu Pracy przedstawia tabela **nr 7**.

Struktura podziału środków Funduszu Pracy na aktywne programy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2002 - 2003

Tabela nr 7

Lp.	Nazwa programu	Kwota limitu w tys. zł				
		2002 rok		2003 rok		
		Kwota	% udziału	kwota	% udziału do pkt. 6	% wzrostu, spadku
1	2	3	4	5	6	7
1	Szkolenia	615.702	25,13	1.883.600	16,02	305 %
2	Prace interwencyjne	224.000	9,14	676.000	5,75	301 %
3	Roboty publiczne	94.782	3,86	74.600	6,31	782 %
4	Aktywizacja absolwentów	1.515.916	61,87	5.305.800	45,13	350 %
5	Dofinansowanie do kredytów pożyczki	-	-	13.000 3.137.300	26,79	100 %
6	Razem	2.450.400	100	11.757.300	66,54	479 %
7	Szkolenie młodocianych, refundacja	-	-	5.912.000	33,46	-
8	Ogółem	2.450.400	100	17.669.300	100	721 %

Wykorzystanie środków Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2003 roku

Tabela nr 8

Lp.	Rodzaj programu	Wysokość limitu w tys. zł Plan po korektach	Wydatkowana kwota w tys. zł	% wykorzystania	Planowana liczba uczestników programów	Liczba uczestników programów	% 7 : 6
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Szkolenia	1.883.600	1.878.905	99,75	1520	1868	122
2	Prace interwencyjne	676.000	675.983	99,99	300	406	135
3	Roboty publiczne	741.600	741.549	99,99	195	227	116
4	Aktywizacja absolwentów	5.305.800	5.302.906	99,94	1680	1879	111
5	Dofinansowanie do Kredytów oraz pożyczki	13.000 3.137.300	12.981 3.137.280	99,85 99,99	20 -	3 73	15 100
6	Razem	11.757.300	11.749.604	99,93	3715	4456	120
7	Refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników	5.912.000	5.902.068	99,83	-	-	-
8	Ogółem	17.699.300	17.651.672	99,90	-	-	-

Jak z powyższego wynika przyznany na 2003 roku limit środków Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w wysokości 17.669.300 zł z

uwzględnieniem refundacji wynagrodzeń młodocianych pracowników został w 99,9 % wykorzystany.

Pozwoliło to na objęcie 4456 osób programami przeciwdziałania bezrobociu to jest o 20 % więcej niż zakładano.

1.1. Kursy i szkolenia

Środki Funduszu Pracy, którymi dysponował w 2003 roku Urząd pozwoliły przedstawić bezrobotnym szeroką i różnorodną ofertę programową, szczególnie w zakresie organizacji szkoleń i kursów zawodowych.

Organizowane szkolenia były ukierunkowane przede wszystkim pod bieżące potrzeby rynku pracy, ale również obejmowały potrzeby zgłaszane przez pracodawców na specjalistów różnych dziedzin.

Dodatkowo w formie eksperymentu przy dużym wsparciu Starostwa Poznańskiego zorganizowano szkolenie dla psychologów i pedagogów na kursie szkolnego doradcy zawodowego.

Głównym celem tego szkolenia jest przygotowanie absolwentów pedagogiki i psychologii do podjęcia pracy w szkołach. Dlatego szkolenie oprócz części teoretycznej obejmowało część praktyczną, którą uczestnicy odbywali w ramach stażu absolwenckiego w szkołach powiatu poznańskiego.

Osoby przeszkolone w 2003 roku według obszarów szkolenia

Tabela nr 9

	Liczba przeszkolonych osób
--	----------------------------

Obszar szkolenia	Ogółem		Poznań		Powiat Poznański	
	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety
1	2	3	4	5	6	7
Mechanika maszyn i urządzeń, elektryka i elektronika (z wyłączeniem pojazdów samochodowych) – kurs operatora koparki, kursy eksploatacji i pomiarów elektroenergetycznych,	67	0	51	0	16	0
Obsługa i naprawa pojazdów samochodowych i maszyn rolniczych – kurs diagnosty samochodowego	1	0	1	0	0	0
Obsługa maszyn i urządzeń –kurs obsługi wózków widłowych, kurs operatora HDS	216	0	160	0	56	0
Spawanie	59	0	37	0	22	0
Kierowcy – kurs prawa jazdy kat. C, C+E, D, kursy podstawowe i dodatkowe na świadectwo kwalifikacji na przewóz osób i rzeczy, przewóz materiałów niebezpiecznych, zakresu transportu drogowego taksówką	179	5	128	4	51	1
Usługi gastronomiczne – kurs kelnerski	3	0	2	0	1	0
Obsługa ruchu turystycznego – pilot wycieczek	1	0	1	0	0	0
Handel – kurs przyuczający do zawodu sprzedawcy – kasjera, kurs doskonalący dla sprzedawców z obsługą kas fiskalnych i komputera	147	135	109	99	38	36
Usługi osobiste – kurs dla pielęgniarek przywracający prawo do wykonywania zawodu	16	16	13	13	3	3
Obsługa finansowo – księgowo, bankowość, ubezpieczenia – kursy księgowości, kadry – płace, w zakresie ubezpieczeń społecznych i program Płatnik II, Symfonia	56	54	36	34	20	20
Organizacja, zarządzanie, marketing – kurs „własna firma”	63	36	50	27	13	9
Obsługa administracyjno – biurowa, obsługa sekretariatu – kurs administracyjno – biurowy, kurs sekretarek	132	132	106	106	26	26
Obsługa komputera	320	207	259	171	61	36
Inne – m.in. kurs pracowników ochrony I i II stopnia, wykwalifikowanego pracownika ekipy sprzątającej, bukieciarstwa, minimum sanitarne, pedagogiczne, zamówienia publiczne, audytor wewnętrzny, zagadnienia dot. Unii Europejskiej, język angielski i niemiecki	193	117	159	96	34	21
OGÓŁEM	1453	702	1112	550	341	152

Osoby skierowane na kursy w ramach programu „Pierwsza Praca”

Tabela nr 10

Obszar szkolenia	Liczba przeszkolonych osób		
	Ogółem	Poznań	Powiat Poznański
1	2	3	4
Mechanika maszyn i urządzeń, elektryka i elektronika (z wyłączeniem pojazdów samochodowych) – kurs operatora koparki, kursy eksploatacji i pomiarów elektroenergetycznych,	5	3	2
Obsługa maszyn i urządzeń –kurs obsługi wózków widłowych, kurs operatora HDS	19	10	9
Spawanie	2	1	1
Kierowcy – kurs prawa jazdy kat. C, C+E, D, kursy podstawowe i dodatkowe na świadectwo kwalifikacji na przewóz osób i rzeczy, przewóz materiałów niebezpiecznych, zakresu transportu drogowego taksówką	8	6	2
Handel – kurs przyuczający do zawodu sprzedawcy – kasjera, kurs doskonalący dla sprzedawców z obsługą kas fiskalnych i komputera	14	8	6
Obsługa finansowo – księgowo, bankowość, ubezpieczenia – kursy księgowości, kadry – płace, w zakresie ubezpieczeń społecznych i program Płatnik II, Symfonia	6	4	2
Organizacja, zarządzanie, marketing – kurs „własna firma”	7	3	4
Obsługa administracyjno – biurowa, obsługa sekretariatu – kurs administracyjno – biurowy, kurs sekretarek	47	38	9
Obsługa komputera	45	38	7
Inne – m.in. kurs pracowników ochrony I i II stopnia, wykwalifikowanego pracownika ekipy sprzątającej, bukiciarstwa, minimum sanitarne, pedagogiczne, zamówienia publiczne, audytor wewnętrzny, zagadnienia dot. Unii Europejskiej, język angielski i niemiecki	75	60	15
OGÓLEM	228	171	57

W 2003 roku zorganizowano 96 szkoleń grupowych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz 494 osoby, w tym 358 osób z Poznania skierowano na szkolenia indywidualne.

Na zorganizowane szkolenia skierowano łącznie 1914 osób (1868 bezrobotnych i 46 osób poszukujących pracy), w tym 1473 osoby zamieszkałe na terenie miasta Poznania.

Szkolenia ukończyły 1453 osoby (1413 bezrobotnych i 40 osób poszukujących pracy, w tym 1112 osób zamieszkałych w Poznaniu).

1.2. Prace interwencyjne

Aby zachęcić pracodawców do zatrudniania bezrobotnych oraz do tworzenia miejsc pracy i odbycia stażu zawodowego dla absolwentów z wykorzystaniem środków Funduszu Pracy – Urząd przeprowadził szeroką kampanię informacyjną.

Zorganizowano również, szczególnie w gminach powiatu poznańskiego, spotkania informacyjne. Wystosowano także do związków zrzeszających pracodawców m.in. Izby Rzemieśniczej, Wielkopolskiego Związku Pracodawców Prywatnych, Wielkopolskiego Zrzeszenia Handlu i Usług oraz Wielkopolskiej Izby Przemysłowo-Handlowej pismo informujące o możliwościach współpracy. Zamieszczono również na wortalu informacyjnym Wydziału Działalności Gospodarczej Urzędu Miasta informację dla małych i średnich przedsiębiorstw.

W wyniku tych działań zorganizowano dla bezrobotnych 406 miejsc pracy interwencyjnej (w tym 227 w Poznaniu). Były to stanowiska pracy biurowej, dla sprzedawców, magazynierów, stolarzy, mechaników samochodowych, przedstawicieli handlowych oraz fakturzystek.

1.3. Roboty publiczne

W 2003 roku podjęto współpracę z 10 gminami powiatu poznańskiego na rzecz ochrony środowiska (Pobiedziska, Czerwonak, Murowana Goślina, Suchy Las, Swarzędz, Stęszew, Rokietnica, Kleszczewo, Kostrzyn, Komorniki).

Ponadto dla podopiecznych Fundacji Pomocy Wzajemnej „Barka” oraz Stowarzyszenia Monar – Wielkopolskie Centrum Pomocy Bliźniemu Monar-Markot zostały zorganizowane roboty publiczne na rzecz infrastruktury społecznej. W ciągu całego 2003 roku w tej formie zatrudnionych było ogółem 227 bezrobotnych (w tym 140 w Poznaniu).

1.4. Aktywizacja zawodowa absolwentów

W 2003 roku kontynuowano Program „**Pierwsza Praca**”. Aby zwiększyć udział absolwentów w Programie oprócz informacji przekazanych za pośrednictwem poznańskich mediów, w miesiącu lipcu w dniu 19 (sobota) zorganizowano w Urzędzie akcję „**Drzwi otwarte**”.

W wyniku tych działań zorganizowano dla 361 absolwentów (259 z Poznania) miejsca pracy oraz dla **1518** absolwentów (w tym **1047** z Poznania) miejsca odbycia stażu zawodowego. W ramach staży prowadzono Program „**Moja gmina w Unii Europejskiej**”, Program **Zielone miejsca pracy** oraz Program „**Junior**” dla absolwentów niepełnosprawnych.

Ponadto absolwenci uczestniczyli w ramach Programu w poniższych formach pomocy i wsparcia.

Tabela nr 11

Lp.	Forma pomocy	Liczba osób	
		Ogółem	Poznań
1	2	3	4
1	Zajęcia „ <i>Samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy</i> ”	4176	2874
2	„ <i>Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy</i> ”	245	193
3	Giełdy i targi pracy	86	-
4	Szkolenia i przekwalifikowania	228	171
5	Porady indywidualne doradców zawodowych	55	48
6	Zajęcia w Klubie Pracy	47	44

1.5. Pomoc dla bezrobotnych w samozatrudnieniu oraz pracodawcom przy tworzeniu dodatkowych miejsc pracy

Wobec znacznego ograniczenia przez Bank PKO BP S.A. III Oddział w Poznaniu przyznawania bezrobotnym kredytów na rozpoczęcie działalności gospodarczej, gdy na 16 złożonych w 2003 roku wniosków Bank udzielił kredytu 3 bezrobotnym – Urząd wystąpił z inicjatywą poszerzenia pomocy bezrobotnym w zakresie o program pożyczek.

Zgodnie z akceptacją Powiatowej Rady Zatrudnienia program został uruchomiony w IV kwartale 2003 roku.

Informacja na temat pożyczek oraz zasad ich udzielania została opublikowana w środkach masowego przekazu (prasa, radio, telewizja), na stronach internetowych Urzędu.

Zorganizowano również w dniach 4, 7 i 17 listopada 2003 r. dla zainteresowanych spotkania informacyjne. Dodatkowo w dniu 6 grudnia 2003 r. (sobota) w Poznańskim Ośrodku Wspierania Przedsiębiorczości w celu przybliżenia Programu Pożyczek zostało zorganizowane spotkanie z pracodawcami.

Zainteresowanie tą formą pomocy było bardzo duże. Ogółem złożono 122 wnioski, w tym 87 złożyły osoby bezrobotne a 35 pracodawcy. Ostatecznie udzielono 58 pożyczek bezrobotnym na podjęcie działalności gospodarczej na łączną kwotę 1.760.480 zł oraz 15 pożyczek pracodawcom na zorganizowanie 33 dodatkowych miejsc pracy na łączną kwotę 1.376.800 zł.

W sumie wydatkowano kwotę 3.137.780,00 zł. Szczegółowe informacje odnośnie udzielonych pożyczek przedstawiają tabele nr **12, 13** (str. **27-28**).

Charakterystyka pracodawców, którzy uzyskali pożyczkę z Funduszu Pracy na tworzenie dodatkowych miejsc pracy dla bezrobotnych skierowanych na te miejsca

Tabela nr 12

<i>Forma prawna przedsiębiorcy tworzącego stanowisko pracy</i>	Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	11		
	Spółka cywilna	2		
	Spółka z o. o.	2		
	Razem:	15		
Liczba tworzonych stanowisk	W handlu	14	Sprzedawca (8), przedstawiciel handlowy (4), specjalista ds. handlu i marketingu przez Internet(2)	
	W usługach	19	Serwisant sprzętu komputerowego, specjalista ds. marketingu i spedycji, informatyk, krawcowa, kierowca (5), pomoc dentystyczna, kucharz, kelner (2), bufetowa, pomoc kuchenna, pracownik budowlany, introligator (3)	
	Razem:	33		
Miejsce tworzonych stanowisk	Poznań	18		
	Powiat poznański	15		
	Razem:	33		
<i>Liczba stanowisk utworzona przez jednego przedsiębiorcę</i>	<i>Liczba stanowisk</i>	<i>Ilość przedsiębiorstw</i>		
	1	7		
	2	3		
	3	3		
	5	1		
	6	1		
<i>Ogólna kwota udzielonych pożyczek 1.376.800 PLN, w tym:</i>	Kwota pożyczki	Liczba	Liczba stanowisk	
	43.200,-	7	7	
	86.400,-	3	6	
	100.000,-	1	3	
	120.000,-	2	6	
	216.000,-	1	5	
	259.000,-	1	6	
razem	15	33		

**Charakterystyka bezrobotnych, którzy uzyskali pożyczkę z Funduszu Pracy
na podjęcie działalności gospodarczej**

Tabela nr 13

Wiek	Do 26 lat	19*		
	27-36 lat	15		
	37-46 lat	17		
	Powyżej 47	7		
	razem	58 * w tym 8 absolwentów		
Płeć	Kobiety	34		
	Mężczyźni	24		
Miejsce wykonywania działalności	Poznań	34		
	Powiat poznański	20		Gminy: Puszczykowo (3), Luboń (2), Mosina, Tarnowo Podgórne, Kostrzyn, Dopiewo, Suchy Las, Pobiedziska (2), Buk, Stęszew (2), Czerwonak, Swarzędz, Komorniki, Murowana Goślina, Kleszczewo
	Inne powiaty	4		Gminy: Września (2), Śrem, Szamotuły
Rodzaj podjętej działalności	Handel	29	Branża: ogólnospożywcza (7), odzieżowa (6), przemysłowa (7, w tym: kosmetyki i chemia, art.. dekoracyjne, art. ogrodnicze, zoologiczne, sprzęt elektroniczny i AGD), kwaciarnia (3), kioski typu „Ruch”, „Kolporter” (4), saloniki prasowe (2)	
	Usługi	25	Wystrój wnętrz, w zakresie edukacji i kultury dla dzieci i młodzieży, internetowe w zakresie reklamy, protetyczne, w zakresie biodiagnostyki, spedycja, sprzątanie obiektów, usuwanie skutków pożarów, zalań wodą itp., gastronomiczne, fotograficzne, videofilmowanie, renowacyjne, posadzkarskie, weterynaryjne, transportowe, taksówka osobowa, pralnicze, fryzjerskie, krawieckie, ogrodnicze, kserograficzne	
	Produkcyjno-usługowa	4	Produkcja i usługi w przemyśle tartacznym, w zakresie galanterii skórzanej, w zakresie dziewiarstwa maszynowego, uprawa i pozyskiwanie ziół i drewna oraz pielęgnacja drzewostanu	
Ogólna kwota udzielonych pożyczek: <i>1.760.480,-PLN,</i> w tym:	<i>Kwota pożyczki</i>	<i>Liczba</i>		
	Do 10 tys.	3		
	11-20 tys.	22		
	21-30 tys.	5		
	31-40 tys.	5		
	Powyżej 40 tys.	23		
	Razem:	58		

2. Efektywność prowadzonych programów

Efektywność wykorzystania środków Funduszu Pracy po zakończeniu finansowania programów w 2003 roku

Tabela nr 14

Rodzaj programu	Wykorzystana kwota środków F.P. w tys. zł	% wykorzystania	Liczba uczestników programu	Liczba osób, które ukończyły program stan na 31.12.2003 r.	Liczba osób zatrudnionych po zakończeniu finansowania programu stan na 31.01.2004 r.	Efektywność w %
1	2	3	4	5	6	7
Szkolenia	1.878.905	99,75	1868	1413	469	33,19
Prace interwencyjne	675.983	99,99	406	264	174	65,9
Roboty publiczne	741.549	99,99	227	142	13	9,15
Aktywizacja absolwentów	5.302.906	99,94	1879	971	598	61,58
Dofinansowanie do kredytów na działalność gospodarczą oraz pożyczki	12.981	99,85	3	3	3	100
	3.137.280	99,99	73	73	73	100
OGÓŁEM	11.749.604	99,93	4456	2866	1330	46,40

Źródło: opracowanie własne

W wyniku działań Urzędu w 2003 roku w programach aktywizacji zawodowej uczestniczyło ogółem 4456 bezrobotnych, w tym 1879 absolwentów.

Programy do końca roku zakończyły ogółem 2866 osób, z których według stanu na 31.01.2004 roku pracę podjęło 1330 osób, w tym 598 absolwentów.

Choć uzyskana efektywność w pierwszym miesiącu po zakończeniu prowadzenia programów wyniosła 46,40 % - to uzyskany wskaźnik zatrudnienia po pracach interwencyjnych (65,9 %) oraz zatrudnienia absolwentów (61,58 %) potwierdza, że angażowane środki Funduszu Pracy mają pozytywny wpływ na aktywizację zawodową bezrobotnych.

3. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

W 2003 roku 76 osób niepełnosprawnych, w tym 67 z Poznania i 9 osób z Powiatu Poznańskiego, uczestniczyły w następujących szkoleniach:

- obsługi komputera,
- pracownika ochrony I i II stopnia,
- BHP,
- pedagogicznych,

- obsługi wózków widłowych,
- dla wykwalifikowanych pracowników ekipy sprzątającej,
- dla pielęgniarek,
- księgowości i kadr,
- bukieciarstwa,
- małej przedsiębiorczości.

Wykorzystanie limitu środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na szkolenia osób niepełnosprawnych w 2002 i 2003 roku

Tabela nr 15

	Ogółem		Poznań		Powiat Poznański		
	2002	2003	2002	2003	2002	2003	
1	2	3	4	5	6	7	
Przyznane limity środków PFRON w zł	58.000	57.000	50.000	50.000	8.000	7.000	
Wykorzystane limity środków PFRON	w zł	56.443	56.275	48.641	49.594	7.802	6.681
	w %	97,32	98,73	97,28	99,19	97,53	95,44
Liczba szkolonych osób	79	76	70	67	9	9	

III. INNE DZIAŁANIA NA RZECZ ŁAGODZENIA I PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

1. Poradnictwo zawodowe oraz Kluby Pracy

Istotną częścią działalności Urzędu w sferze łagodzenia skutków bezrobocia jest prowadzenie poradnictwa zawodowego oraz zajęć aktywizujących w Klubie Pracy obejmujących m. in. techniki autoprezentacji, asertywnego zachowania.

Zapotrzebowanie bezrobotnych na tego typu rodzaju usługi stale wzrasta, co jest ściśle związane z trudną sytuacją na rynku pracy.

W 2003 roku z poradnictwa zawodowego skorzystały 822 osoby, z tego 667 osób z Poznania, a 155 osób z Powiatu Poznańskiego. Usługi te obejmowały zarówno konsultacje indywidualne, jak i zajęcia grupowe.

Ogółem przeprowadzono 804 rozmowy doradcze dotyczące w większości przekwalifikowania zawodowego, podwyższania kwalifikacji i możliwości skierowania na szkolenie.

Psychologicznymi badaniami testowymi zostało objętych 355 osób. Rosnące potrzeby w zakresie powyższych usług przewidują konieczność zwiększenia zatrudnienia specjalistów w zakresie doradztwa.

W 2003 roku w Poznaniu i Powiecie Poznańskim działało 5 Klubów Pracy: Powiatowym Urzędzie Pracy od 1993 roku, w gminie Czerwonak i przy Centrum Edukacji i Pracy OHP w Poznaniu od 2001 roku, w Murowanej Goślinie od 2002 roku.

W marcu 2003 roku w wyniku zawartego porozumienia Wielkopolskiej Komendy OHP w Poznaniu, trzech gmin: Pobiedzisk, Kiszkowa, Łubowa i Powiatowych Urzędów Pracy w Poznaniu i Gnieźnie powołano Klub Pracy prowadzący działania dla mieszkańców ww. gmin. W prowadzonych przez wszystkie Kluby zajęciach grupowych w 2003 roku uczestniczyły 522 osoby, w tym 279 bezrobotnych i 243 osoby poszukujące pracy.

Utworzone w Powiecie Kluby Pracy oprócz zajęć grupowych prowadziły dla osób zainteresowanych indywidualne i grupowe doradztwo zawodowe, doradztwo z zakresie prawa pracy, „banki informacji” o zawodach, warunkach pracy i możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych, informowały o możliwościach zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych, w tym kursach przekwalifikowania zawodowego organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu. Współdziałały z lokalnymi władzami, z Miejskimi i Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu, szkołami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i zakładami pracy.

W II półroczu 2003 roku Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu zorganizował w 4 Klubach Pracy seminarium pt. **„Pierwszy krok w biznesie”**, którego celem było ułatwienie podjęcia decyzji samozatrudnienia przez osoby zainteresowane tą formą pracy.

W seminariach wzięło udział 98 osób, z tego w Klubie pracy w Poznaniu 36 osób, w Murowanej Goślinie – 24 osoby, Pobiedziskach – 23 osoby, w Czerwonaku – 15 osób. Program seminarium obejmował formalno-prawne aspekty zakładania firmy, tworzenie biznes planu, elementy prawa pracy i marketingu, prowadzenie dokumentacji związanej z działalnością firmy, rozliczenie z ZUS-em. Uczestnicy seminarium otrzymywali materiały szkoleniowe.

Poradnictwo zawodowe oraz Klub Pracy Powiatowego Urzędu Pracy

Tabela nr 16

	Ogółem		Poznań		Powiat Poznański	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003
1	2	3	4	5	6	7
Liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego	648	822	526	667	122	155
Liczba osób przeszkolonych w Klubie Pracy	182	194	159	173	23	21
Liczba absolwentów uczestniczących w „Warsztatach aktywnego poszukiwania pracy”	315	245	249	193	66	52

2. Wspieranie przedsiębiorczości

Uzupełnieniem prowadzonych działań w zakresie łagodzenia i przeciwdziałania skutkom bezrobocia jest działalność Poznańskiego Ośrodka Wspierania Przedsiębiorczości. Zasadnicza część działalności Ośrodka skierowana jest do osób, które zdecydowały się na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz przedsiębiorców prowadzących małe firmy.

Klienci Ośrodka mogli w okresie 2003 roku dzięki dotacji finansowej Urzędu Miasta Poznania skorzystać z bezpłatnych i fachowych porad w zakresie doradztwa gospodarczego zgodnie z n/w harmonogramem:

H A R M O N O G R A M DYŻURÓW SPECJALISTÓW w Poznańskim Ośrodku Wspierania Przedsiębiorczości

PONIEDZIAŁEK (w pierwszy i trzeci m-ca)	11.30 - 12.30	porady w zakresie prawa gospodarczego
PONIEDZIAŁEK (w pierwszy i trzeci m-ca)	13.00 - 14.30	porady z zakresu kredytów, depozytów oraz operacji rozliczeniowych dla MSP (przedstawiciel banku BPHPBK)
PONIEDZIAŁEK (drugi i czwarty)	14.00 - 16.00	specjalista ds. rachunkowości – doradca podatkowy
WTOREK (w każdy m-ca)	13.30 - 15.30	specjalista ds. kredytów dla małych przedsiębiorstw i marketingu
WTOREK (w ostatni m-ca)	14.00 - 15.00	specjalista ds. kredytów z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
ŚRODA (w każdą m-ca)	10.00 - 11.00	Powiatowy Rzecznik Konsumentów
ŚRODA (w każdą m-ca)	12.00 - 14.00	specjaliści ds. podatków z Urzędów Skarobowych
CZWARTEK (w pierwszy i trzeci m-ca)	11.00 - 12.00	Specjaliści „Funduszu Mikro”
CZWARTEK (w pierwszy i trzeci m-ca)	13.30 - 15.00	specjalista z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
CZWARTEK (w drugi i czwarty m-ca)	11.00 - 12.00	specjalista z Państwowej Inspekcji Pracy (prawo pracy, nadzór techniczny)

W 2003 roku przeprowadzono ogółem 273 dyżury w ramach których z konsultacji skorzystało 781 osób.

Uzupełnieniem oferty doradczej i informacyjnej są organizowane w Poznańskim Ośrodku Wspierania Przedsiębiorczości prelekcje, tematycznie obejmujące zagadnienia dotyczące różnych aspektów prowadzenia małej firmy. Spotkania mają charakter otwarty i mogą z nich skorzystać wszyscy zainteresowani tematyką z zakresu przedsiębiorczości. W 2003 roku odbyło się 26 prelekcji w których uczestniczyło ogółem 484 osoby.

Przykładowe tematy prelekcji:

- * „Jak skutecznie sprzedawać towary, usługi, produkty”,
- * „Małe przedsiębiorstwa handlowe w Unii Europejskiej” (seminarium dyskusyjne),
- * „Leasing jako alternatywna metoda finansowania”,
- * „Faktoring – elastyczne rozwiązanie problemu finansowania bieżącej działalności przedsiębiorstwa”,
- * „Sporządzanie biznes planu przy ubieganiu się o kredyt przez małe i średnie przedsiębiorstwa”,
- * „Zastosowanie internetu w reklamie małej firmy”,
- * „Formy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz podstawowe zagadnienia z zakresu podatku od towarów i usług” (WCIP),
- * „Reklama małej firmy”.

Nowością w tej sferze działalności Ośrodka były organizowane przez Wydział Działalności Gospodarczej Urzędu Miasta Poznania spotkania informacyjne dla przedstawicieli małych i średnich przedsiębiorstw na temat możliwości korzystania z funduszy w ramach programu PHARE 2001.

W 2003 roku w Poznańskim Ośrodku Wspierania Przedsiębiorczości kontynuowano cykliczne seminarium szkoleniowe pt. **„Pierwszy krok w biznesie”** w którym uczestniczyli m.in. absolwenci wyższych uczelni i szkół średnich, osoby bezrobotne, osoby pracujące planujące uruchomić działalność gospodarczą. Tą formą pomocy objęto w 2003 roku 95 osób.

Uzupełnieniem oferty informacyjnej z zakresu przedsiębiorczości jest prowadzenie w Poznańskim Ośrodku Wspierania Przedsiębiorczości czytelnia.

Liczący ponad 500 pozycji księgozbiór zawiera zestaw podstawowych publikacji z zakresu prawa gospodarczego, finansów, marketingu i zarządzania, handlu, podatków, prawa pracy oraz przeznaczony dla rozpoczynających działalność gospodarczą poradnik pt. **„Własna firma”**. Z oferty czytelnia w 2003 roku skorzystały 1219 osoby.

Uzupełnieniem doradczej sfery działalności Ośrodka jest prowadzony sklepik z ofertami pracy. W ramach otwartego pośrednictwa pracy pracodawcy poszukujący osób do pracy krótkoterminowej, sezonowej, a także oferujący pracę wakacyjną dla studentów i młodzieży uczącej się chętnie korzystają z usług sklepiku. Z ofert pracy korzystają mieszkańcy Poznania i Powiatu Poznańskiego zainteresowani podjęciem pracy.

Działalność „Sklepiku z ofertami” w latach 2002-2003

Tabela nr 17

LP.		Liczba złożonych ofert pracy w tym wakacyjnej dla młodzieży i studentów	Liczba osób, które pobrały oferty pracy
1	2002 rok	4 364	29 635
2	2003 rok	4 364	29 635

Źródło: opracowanie własne

3. Współdziałanie z instytucjami edukacyjnymi, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi

3.1. Opracowano Raport o bezrobociu absolwentów szkół ponadpodstawowych Poznania i Powiatu Poznańskiego z roku szkolnego 2001/2002 r.

Urząd już po raz czwarty przedstawił władzom samorządowym Poznania i Powiatu Poznańskiego, Kuratorium Oświaty, dyrektorom szkół oraz poradniom psychologiczno-pedagogicznym aktualną sytuację oraz możliwości podjęcia pracy przez absolwentów po zakończeniu nauki. Pokazano również jak zróżnicowane szanse podjęcia pierwszej pracy mieli absolwenci różnych szkół, a legitymujący się tym samym zawodem.

Dodatkowo, aby Raport dotarł do samych zainteresowanych uczniów i rodziców, został zamieszczony na stronach internetowych Urzędu: www.pup.poznan.pl.

3.2. Brano udział w spotkaniach promujących edukację i zatrudnianie młodzieży oraz studentów i absolwentów szkół:

- * w Targach Edukacyjnych na terenie Targów Poznańskich – dla młodzieży szkół podstawowych i gimnazjum oraz szkół ponadgimnazjalnych,
- * w VII Targach Pracy Politechniki Poznańskiej, podczas których przedstawiono informacje dotyczące założeń i realizacji Programu „**Pierwsza Praca**” – wykład oraz stoisko informacyjno-doradcze,

- * w Ogólnopolskich Targach Pracy OHP „**Unia Europejska – szanse - młodzież**”,
- * w Wielkopolskich Targach Pracy i Promocji zorganizowanych przez Wojewódzki Sztab Wojskowy w Poznaniu,
- * w Dniach Edukacji Prawniczej zorganizowanych przez Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa „**ELSA**” – prezentacja programu „**Pierwsza Praca**”,
- * w konferencji „**Promocja zatrudnienia i rozwój zasobów ludzkich**” – województwo Wielkopolskie zorganizowanej przez Doradztwo Gospodarcze DGA oraz Wojewódzki Urząd Pracy.

3.3. Prowadzono informację zawodową dla uczniów szkół i ich rodziców na zaproszenie tych szkół:

- * Gimnazjum w Buku – spotkanie z rodzicami,
- * Zespół Szkół Mechanicznych przy ul. Świerkowej w Poznaniu – spotkanie z uczniami
- * Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna przy ul. Żniwnej w Poznaniu – spotkanie z rodzicami,
- * Gimnazjum nr 56 przy ul. Promyk w Poznaniu - spotkanie z uczniami,
- * Zespół Szkół Mechanicznych przy ul. Św. Floriana 3 – spotkanie z uczniami,
- * Zespół Szkół Technicznych w Gospodarce Żywnościowej przy ul. Gołęcińskiej 9 w Poznaniu – spotkanie z uczniami,
- * Zespół Szkół Specjalnych nr 110 przy ul. Szpitalnej – spotkanie z uczniami - dziećmi przewlekle chorymi,
- * Gimnazjum w Stęszewie – podczas „*Dnia Gimnazjalisty*” zorganizowano warsztaty dotyczące wyboru zawodu dla uczniów trzecich klas Gimnazjum,
- * Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4 w Swarzędzu – spotkanie z uczniami,
- * Gimnazjum nr 2 w Murowanej Goślinie – spotkanie z uczniami.

3.4. Prowadzono spotkania z uczniami odwiedzającymi Urząd Pracy:

- * Wizyta uczniów z Zasadniczej Szkoły Specjalnej przy ul. Żniwnej,
- * Wizyta uczniów z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla dzieci Niestyszających w ramach przedmiotu „*Podstawy przedsiębiorczości*”.

3.5. Współdziałano z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie szkolenia bezrobotnych:

- * przeprowadzono nabór kandydatów na szkolenie obsługi komputera organizowanego przez Fundację „Sami sobie”. W bezpłatnym szkoleniu uczestniczyło 37 osób,
- * uczestniczono w naborze kandydatów na bezpłatne kursy języka angielskiego i niemieckiego, które organizowała Fundacja Edukacyjna Bachalskiego w ramach Programu „Edukacja bez granic”. W kursach tych uczestniczyło 114 bezrobotnych,
- * współdziałano z Zespołem Szkół Ogólnokształcących Nr 4, Os. Czecha 49 w Poznaniu, w zakresie kierowania osób bezrobotnych na 40 godzinne warsztaty komputerowe. Udział w warsztatach był bezpłatny.

IV. STRUKTURA WYDATKÓW PRZEZNACZONYCH NA POMOC BEZROBOTNYM

Wydatkowana w 2003 roku kwota Funduszu Pracy w wysokości ogółem 133.301.988,00 zł w porównaniu do 2002 roku wzrosła o 11.512.797,00 zł tj. o 9,5 %. Należy przy tym zaznaczyć, że w 2003 roku wzrost ten nie był już tak gwałtowny gdyż w stosunku do minionych okresów w 2002 roku wydatki ogółem wzrosły o 37,4 % a w 2001 roku aż o 77,3 %.

Struktura wydatków środków Funduszu Pracy w 2003 roku w zasadzie nie odbiegała od poziomu wydatków 2002 roku. Nadal środki Funduszu Pracy były przeznaczone głównie na wypłatę obligacyjnych świadczeń (wypłatę zasiłków dla bezrobotnych, zasiłków i świadczeń przedemerytalnych oraz składek na ubezpieczenie społeczne). Jednak ich udział w ogólnej kwocie wydatkowanych w 2003 roku środków obniżył się znacznie tj. do poziomu 85,95 %. W stosunku do 2002 roku, gdzie wydatki obligacyjne stanowiły aż 97,39 %, w 2003 roku nastąpił w tym zakresie spadek o 11,44 punktu procentowego. Spowodowało to, że w 2003 roku na aktywne programy nastąpił wzrost wydatków o 11,2 punktu procentowego.

Natomiast, gdy z ogólnego limitu środków Funduszu Pracy w wysokości 17.651.672,00 zł przeznaczonego na aktywizację bezrobotnych wyodrębniono środki w wysokości 5.902.068,00 zł które były wydatkowane na refundację kosztów szkolenia młodocianych pracowników, to uzyskana kwota w wysokości 11.749.604,00 zł w oparciu o którą sfinansowano pozostałe programy (staże i umowy absolwenckie, prace interwencyjne, roboty publiczne oraz szkolenia bezrobotnych) w ogólnej sumie wydatków 2003 roku, wydatki na aktywne formy wzrosły do poziomu 8,8 %.

**Struktura wydatków Funduszu Pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu
w latach 2002 i 2003**

Tabela nr 18

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2002	% udział wydatków	Wykonanie 2003	% udział wydatków
1	2	3	4	5	6
I	Wydatki obligatoryjne	118 604 853,00	97,39	114 574 119,00	85,95
1.	Zasiłki dla bezrobotnych	33 339 723,00	27,38	31 032 758,00	23,29
2.	Zasiłki przedemerytalne	25 677 298,00	21,08	24 347 254,00	18,26
3.	Świadczenia przedemerytalne	35 981 242,00	29,54	48 776 540,00	36,59
4.	Refundacja wynagrodzeń młodocianych	12 655 001,00	10,39	0,00	0
5.	Refundacja dodatków i premii dla opiekunów praktyk	57 229,00	0,05	16 250,00	0,01
6.	Świadczenia ZUS	10 894 360,00	8,95	10 401 317,00	7,80
II	Pozostałe wydatki	699 519,00	0,57	1 076 197,00	0,81
III	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	2 484 819,00	2,04	17 651 672,00	13,24
1.	Prace interwencyjne	223 973,00	0,18	675 983,00	0,51
2.	Roboty publiczne	94 781,00	0,08	741 549,00	0,56
3.	Aktywizacja zawodowa absolwentów	1 515 887,00	1,24	5 302 906,00	3,97
4.	Szkolenia	615 697,00	0,51	1 878 905,00	1,41
5.	Dofinansowanie do kredytu	34 481,00	0,03	12 981,00	0,01
6.	Pożyczki	0,00	0	3 137 280,00	2,35
7.	Refundacja wynagrodzeń młodocianych	0,00	0	5 902 068,00	4,43
	Razem I-III	121 789 191,00	100	133 301 988,00	100
IV	Zobowiązania z tytułu refundacji kosztów szkolenia młodocianych pracowników	91 182,00	0,07	0,00	0
V	Zobowiązania z tytułu aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu wynikające z umów	0,00	0	7 418,00	0,01

Biorąc pod uwagę dotychczasową tendencję, która każdego roku ograniczała poziom wydatków na aktywne programy przeciwdziałania bezrobociu (3,05 % w 2000 roku; 2,58 % w 2001 roku; 2,04 % w 2002 roku) rok 2003 stał się pierwszym który zahamował tę negatywną praktykę, wprowadzając szerszą możliwość oddziaływania na rynek pracy przez tut. Urząd.

Opracowano:
Powiatowy Urząd Pracy
w Poznaniu

Poznań, luty 2004